

egunekoa

Ainhoa Salinas eta Zesar Martinez

(Hemen eta Munduan-eko kideak)

Pentsamendu bakarraren militarizazioa

Arrazoi asko daude EEBBak eta NATOren gerrarako deiaren kontra egoteko. Guk, globalizazio neoliberalaren kontrako ikuspegitik, gerraren aurka nolako arrazoiak ditugun plazaratu nahi ditugu; eta, beste mugimendu sozialen planteamenduekin batera, gerra horrek ekarriko dituen ondorioak salatzeaz gain, gerraren aurka mobilizatzeko deia luzatzen diogu herritar orori.

Globalizazio neoliberalaren kontrako mugimenduak etengabe salatu ditu, azkenaldian, munduan indarrean dagoen nazioarteko (des)ordenan, desorekak eta injustiziak gero eta larriagoak direla: lan-eskubideen galera, ingurumenaren suntsipena, etorkinenganako arrazakeria, aberastasunaren banaketa gero eta okerragoa, gurea bezalako herrien ukapena, kanpo zorren iraina, sexismoa,... Mendebaldeko herrialde aberatsek (Europako Batasuna eta EEBBak) eta beraien nazioarteko erakundeek (NATO, Munduko Bankua, Nazioarteko Moneta Fondoa, Merkataritzarako Munduko Erakundea,...) demokrazia eta Giza Eskubideak gorai patzen dituen diskurtso faltsua erabiliz, munduko hegemonia bereganatzen dute beste herri askoren kontura aberasten jarraitzeko eta euren benetako interes ekonomiko eta politikoak ezkutatzeko.

Diruaren Inperio horrek ezkutatu nahi duena agerian ipini nahi dugu. Guretzat, globalizazioa, Inperio ho-

GIZARTE MILITARIZATUA

Sektore politiko atzerakoiak egoeraz baliatzen ari dira gatazka oro ukatzeko eta disidentzia kriminalizatzeko

JUSTIZIA GLOBALA

Justizia da globalizatu behar dena, justizia eta elkarbizitza-eredu ezberdinen onarpena

rreren hedapen basatia da; izan ere, lehiakortasuna eta kontsumo indibidualista oinarri duen gizarte-eredua, mundu mailan hedatzen ari baitira. Horrek, injustiziak eta desorekak sortzeaz gain, ezabatuko du hemen eta munduan dagoen aniztasun kulturala, naturala eta soziala.

Geure egitekoa izan da, beraz, aniztasuna eta justizia aldarrikatzea maila lokalean eta globalean. Identitate, kultura, erlijio, hizkuntza eta gizarte-eredu anitz daudela onartu, eta guztiei bidea egiteko aukera eman behar zaie; aniztasunaren onarpen horretatik etor-

liteke benetako justizia globala. Diruaren Inperioak, aldiz, dibertsitatea onartu beharrean, eredu bakarraren inposaketa bultzatzen du; eta progreso eta askatasunaren izenean bultzatzen den fanatismo horrek, bestelako fanatismoak elikatzen ditu ezintasun, etsipen eta itxaropen faltaren lapikoan.

Orain, Diruaren Inperioa, gerrarako prestatzen ari da. Eta, horrekin batera, kontrol poliziala eta militarra lotsagabe hedatu nahi dute erabateko inpunitatearekin. Gizartearen militarizazio horrek, guztion eskubide zibikoak eta politikoak mehatxatzen ditu. Sektore politiko atzerakoiak egoeraz baliatzen ari dira gatazka sozial eta politiko oro ukatzeko eta edozein disidentzia mota kriminalizatzeko. Kezkagarria oso iruditzen zaigu bizitzen ari garen atzerakada ideologikoa; disidentzia ukatzen duten neurrian demokrazia ukatzen ari dira, gatazkak ukatzen dituzten neurrian areagotu egingo dira nazioartean zein geure gizartearen indarrean dauden egiturazko indarkeriak eta dinamika okerrak.

EEBBek eta NATOk, inork baino baliabide teknologiko eta militar gehiago daukate hiltzeko eta izua eragiteko; zentzu horretan, biolentziarik gogorrena eta handiena sortzekotan daude. Mundua indarkeria militarren menpe jarri nahi dute, biolentzia eta terrorismoa bere adierazpenik zabalenean:

(Hurrengo orrialdean jarraitzen du)

zutabea

Roberto Gz. de Viñaspre



Garoña

Burgosko Tobalina haranean, Euskal Herriatik bost kilometroa, lanean dihardu frankismoaren azken hatsean eraikitako Garoñako zentral nuklearrak. 1971n energia ekoizten hasi zenetik hona ezusteko asko emandakoa da: 1982an errektorearen ontzian lehenengo pitzadura agertu zen eta egun 66 omen dira; 1985ean eta 1989an kutsatutako milaka litro ur isuri zituen Ebro ibaira, eta azken jarioa 1999ko urtarrilekoa da. Hala ere, Espainiako Gobernuak herritarren segurtasuna baino motibo boteretsuagoak ditu eta 1999ko uztailan zentral nuklearra kudeatzen duen Nuclenor enpresari beste hamar urtez ustiatzeko baimena eman dio. Asteotan *Greenpeace*-k salatu du Britainia Handitik ekartzeko asmoa duten plutonioak zentralaren luzapena bermatuko duela, eta Rodrigo Rato ministro espainiarrak aitortu du erabakitzeke dagoela zer egingo duten.

Bistan da. Espainiako Gobernuak ez du asmorik Garoñako zentralari iraungitze-datarik ipintzeko, eta itxura egiteko nahikoa du PENBU izeneko Larrialdi Nuklearreko Planarekin. PENBUk bi eremu bereizten ditu: bata zentralaren inguruko 10 kilometrara heltzen dena eta bestea 10etik 30 kilometrara bitarteko esparrua hartzen duena. Lehenengo eremuak Arabako bi udalerri hartzen ditu; bigarrenak Arabako beste zortzi eta Urduña. Planak uraren eta janarien kontrola aurreikusten du bigarren eremurako, baita abereak ukuiluetatik ez ateratzea ere, hodei erradioaktiboak kutsatutako urik eta belarrik edan eta jan ez dezaten. Ordea, hor konpon 31 garren kilometroan eta hortik aurrera bizi diren herritarrek, PENBUk ez baitu gune horietarako ekimenik jasotzen. Hori bai, dirua kontzientziarako lasaigarri ona izanik, Tobalina haraneko bizilagunek dohainik dute argindarra, gainerako kontsumitzaileok moratoria nuklearraren kostua ordaintzera behartuta gaudelarik.

seiko urrea

Andolin Eguzkitza



Zenbat errepide oraindik?

Joan den astean irakurri nuen *Deia* egunkarian, Josu Bergarak Bizkaiko Ahaldu Nagusiak iragarri zuela, A-8 autobidearen trafiko-infarktua saihesteko Barakaldo eta Trapagaran-en arteko Ugartetik eta Arrigorriaga bitartean beste autobide bat eraikiko zutela. Eta aspaldiko partez —12 urte iraganak baitziren azkenean bertatik ibilia nintzenetik— uda honetan Hego Kalifornian egon naizela, bertan Kaliforniako gobernadoreak esandakoa gomutatu nuen: San Bernardino-en inguruko mendiaztelako autobidea egin eta gero, ez zela autobide gehiagorik eraikiko Kaliforniako estatuan.

Eta berria irakurtzean ikaratu nintzen, zeren Ibai Ezkerrean Barakaldo eta Bilboren atzeko mendiak baitira ia —Argalario, Eretza, Pagasarri, Ganekogorta...— Bizkaiko eskualde honetan geratzen zaigun hiritartu eta desegingabeko zati bakarra. Eta ikaratu nintzen Euskal Herria arras txikia delarik, mendebaldeko gure gobernarien artean, antza, amaigabea baita herrialdea porlanez eta konkretuz estaltzeko guraria, hots, kanpoko jauntxo eta inperialista guztien kontra geure buruaren jabe izateko herrialdeak behar ei dituen azpiegitura —eta gainegitura— guztiak albait lasterren eraikitzeko. Eta neure buruari itaundu-

nion: beste bat oraindik? Inoiz emanen ote diogu bakerik euskaldunon lurrari?

Horrexegatik galdera zehatz bat egin gura nioke Bizkaiko Diputazioari, Josu Bergara Ahaldu Nagusiari berari zein Herri-lanen Diputatua den Jose Felix Basozabali: zeintzuk dira oraino eraikitzeke geratzen diren errepideak? Zehazteko mese-dez, eta epeak jartzeko, baina era berean mugak ere bai. Bene-benetan izututa bainago hau bezalakoak galdetu behar izategatik, edo beste era batera esanda, zelan demontre heldu gara era honetako galderak egin behar izatera, zoritxarrez beldurrez beteak egiten ditugunak, aipatu autobide berriak Ganekogortaren azpitik —gainetik igaroarazi ezean— pasa beharko duelarik? Ez ote dira konturatzen errepide gehiago eraiki ahala, beharrian gehiago sortzen dela eta garraio publikoa bazterreragotzen?

kornerra

Mikel Elorza

Argitaragaitza

Telebista kritikak badu tokia egunkarian —Amagoia Ibanek ondo asko egina—; eta hau ez da okupazioa, hark lehen ere egindako kritikei ahotsa batzea baizik. Herenegun, estatubatuarrek eraso hasi zutela, ETBko arduradunek ez zuten euskaldunonganako diskriminaziorik egin! Ematen ari ziren programa etenezinekin segi zuten *bi* kateek: *Mr. Bean* eta futbola! Nazkatu ere egingo gaituzte, badakit, baina nola esan... Itxaropena banuen, gainera, norbait entzutekoa esanez, Mendebaldeko integristei erantzunez, Afganistan bonbardatzeak ez duela zer ikusirik askatasunaren eta terrorismoaren arteko borrokarekin. Eta hori ETBn posible da, gaur egungo egoera *autonomikoa* (EAJ bestela Koalizioarekin legoke, nik uste). Misilen ondoren «EEBBen oparia da hau» leloarekin milaka janari-pakete Afganistanen jaurtiki izana ez dut kalifikatuko. Ez litzateke argitaragarria.